

N:o 190.

Af herrar **C. J. Jakobson** och **S. Nordström** i Höglunda,
*i anledning af en inom Första Kammaren väckt motion
om höjning af tullen å sirup och melass.*

I den i Första Kammaren i år väckta motionen, n:o 41, yrkar herr *Knut Tillberg*, att tullen å sirup och melass måtte höjas till 23,5 öre per kilogram.

I likhet med denne motionär anse vi det vara ett missförhållande, att öfver 3 millioner kronor årligen skola utbetalas till utlandet för en vara, hvars framställande är en för vårt land så naturlig näring. Och om än de nu gällande tullförhållandena kunde ha ett visst fog för sig, så länge sirup uteslutande var en affallsprodukt vid sockertillverkningen och icke i tillräcklig mängd kunde produceras inom landet, så är detta ej längre fallet, sedan sirup börjat tillverkas direkt af sockerbeter på liknande sätt som socker. Och så mycket mindre kan det lämpa sig att bibehålla den nuvarande sirupstullen, som den bättre sirupen, hvilken importereras utifrån för blott 10 öre pr kilo i tull, är så god, att den i många fall ersätter vanligt socker, hvarigenom alltså staten beröfvas en tullinkomst.

En höjning af sirups- och melasstullen är sålunda i hög grad af behovet påkallad.

Det finnes äfven en annan omständighet, som gör, att den numera så ofantligt stora sirupsafsättningen i vårt land bör bevaras åt landets egna jordbrukare. Endast importen — utom hvad som tillverkas af Skånes med flera sockerfabriker — uppgår till ungefär 16,000,000 kilo pr år. Under de senare åren har potatisodlingen inom landet blifvit

mindre lönande tack vare den stora importen af tysk potatis till kustbrännerierna i Skåne och Blekinge. De rotfruktsodlande trakterna af landet lida betydligt af denna konkurrens och behöfva en ersättning därför. En sådan skulle de få genom att mindre sirupsfabriker, i likhet med hvad fallet är i utlandet, anlades här och där, till hvilka sockerbeter från orten kunde afsättas. Med användande af på lämpligt sätt kultiveradt betfrö kunna sockerbeter med fördel odlas i större delen af Sverige söder om Dalarne, ehuru det ej kan ske i så stor utsträckning som t. ex. i Skåne. Men just det att odlingen sker i mindre skala gör, att det ej rätt väl lämpar sig att anlägga sockerfabriker på alla respektive orter, och dessutom skulle därigenom snart uppstå en öfverproduktion af socker. Sirupsfabrikerna kunna däremot anläggas i betydligt mindre skala och nöja sig med den betodling, som lämpligen kan äga rum i de flesta af mellersta Sveriges provinser. På det sättet skulle landtmännen äfven i dessa trakter kunna draga nytta af denna rotfruktsodling, hvilken i södra Sverige gjort så ofantligt mycket för att uppdrifva jordbrukets afkastning, och sockerbetodlingen icke längre utgöra ett monopol endast för de bäst lottade bygderna i riket. Att det ej är fråga om småsaker framgår däraf, att till framställande endast af den sirupskvantitet, som importeras, åtgår ungefär 5,500 tunnland god betjord. Därtill kommer, att i mellersta och norra Sverige finnas mycket skogsbär, som nu säljas för en spottstyfver till export. I samband med den till olika platser förlagda sirupstillverkningen kunde uppstå en viktig industri med skogsbärens inkokning med sirup, som kan beräknas blifva högst betydlig och gifva ett helt annat pris äfven åt skogsbären i mellersta och norra Sverige.

Om denna betodling fördelades på alla därför lämpliga trakter, skulle det göra landtmännen betydligt mer oberoende af den numera mindre lönande potatisodlingen, på samma gång det skulle underlätta sockerbetsodlingen för utfodringsändamål, något, som de senare årens försök visat vara af den allra största nytta och lämnar ett vida högre utbyte än utfodring med majs och de flesta andra kraftfodermedel. En utveckling af betodlingen i Sverige skulle således betydligt lätta vår handelsbalans dels genom minskad sirupsimport, cirka 3 miljoner kronor årligen, och dels indirekt genom att möjliggöra äfven en minskad import af kraftfodermedel.

Vi instämma således till fullo med motionären i Första Kammaren angående behovet af en höjd sirupstull. Däremot dela vi ej hans uppfattning om rätta sättet för lösningen af denna fråga.

Herr Tillberg har nämligen föreslagit att sätta sirupstullen till samma

belopp som råsockertullen eller 23,5 öre per kilogram. I likhet med honom anse vi, att staten genom den ökning af sockerskatteinkomsten, som skulle orsakas däriigenom, att icke stora kvantiteter prima sirup importerades i stället för socker, jämte fördelen att ej till utlandet behöfva betala pengar för denna vara, skulle i viss grad få en ersättning för den förlorade sirupstillkomsten. Men staten behöfver ej blott de inkomster, den redan har, utan de ökade utgifterna kräfva äfven höjda inkomster, där dessa kunna åstadkommas. Om sirupsskyddet blefve proportionsvis ungefär lika stort som sockerskyddet, lider det ej något tvifvel, att icke den litet hvarstädes i landet uppspirande sirupindustrien också lätt kunde bära en accis, visserligen ej så hög som sockeraccisen, då sirupens marknadspris ju är betydligt lägre, men dock något. Enligt vår mening skulle en skatt till staten af 5 öre per kilo sirup kunna bäras af industrien. Och då den skulle gälla hela den blifvande sirupstillverkningen, som nu motsvaras dels af hvad som produceras i Skåne med flere ställen, och dels af den stora importen jämte den ökning af sirupskonsumtionen, hvilken kan påräknas af bärförädlingen, skulle denna skatt säkerligen tillföra staten en inkomst ungefär motsvarande det nuvarande tullbeloppet för sirup, en inkomst, som är så mycket mer anmärkningsvärd, som samtidigt en inhemsk industri och en för landtbruket synnerligen nyttig näring uppmuntrades genom tullskydd och rättvisa skipades mellan olika delar af landet i fråga om en för landtbruket betydelsefull odlingsgren.

Vid bestämmandet af tullens storlek kan man utgå från flere synpunkter. Läger man emellertid den gällande tullsatsen för socker till grund, hvilket väl är det riktigaste, kommer man till följande resultat.

Den finaste sirupen, »Golden sirup», brukar hålla 81 à 82 procent torrsubstans. Till framställning af sådan sirup måste användas socker af en ljusare färg än n:o 18 holländsk standard, och tullen borde således utgöra 81/100 af 33,00 eller kr. 26,73 pr 100 kg.

Den sämsta sirupen, som i allmänhet har en torrsubstanshalt af 76 à 77 procent och som skulle motsvara socker mörkare än n:o 18 holländsk standard, skulle erhålla en tullsats af kr. 76/100 af 23,50 eller kr. 17,86 pr 100 kg.

Då nu sirup af snart sagdt alla möjliga kvaliteter mellan dessa nu angifna importeras, bör sirupstullen utgå med medelresultatet af kr. 26,73 och 17,86 eller kr. 22,30 pr 100 kg. mot af hr Tillberg föreslagna 23,50 kr.

Det behöfver här knappast påpekas, att det härigenom ingalunda uppstår ett »effektivt» skydd af kr. 22,30 minskadt med skatten kr. 5,00

eller netto kr. 17,30 pr 100 kg., då ju erfarenheten visat, att ett lågt försäljningspris är en nödvändig betingelse för konsumtionens bevarande, och tullskyddet således på långt när ej kan i sin helhet utnyttjas annat än i afseende å utestängandet af den utländska varan.

Att lägga sockerhalten till grund för sirupstullsatsens bestämmande är däremot icke konsekvent, eftersom detta ej skett vid sockertullen.

Om man vid sirupstillverkningen tillämpar produktbeskattnings-systemet, blir icke heller kontrollen synnerligen dyr eller invecklad, utan kan den försiggå ungefär som brännvinskontrollen, något, som ock är nödvändigt, då sirupsfabrikerna kunna väntas varda ungefär jämförliga med brännerierna. Då de icke heller behöfde kosta mycket mer än dessa, är det själfklart, att det med anlitande af den allt mer i bruk komna andelsprincipen ej skall möta synnerligen stora svårigheter för jordbrukarne i skilda delar af landet att hvar på sin ort anlägga en betsirupsfabrik.

Själftva ordnandet af kontrollen torde lämpligen uppdragas åt Kungl. Maj:t, som jämväl i likhet med Tyskland på administrativ väg bör fastställa gränsen mellan skattepliktig sirup och melass. Skulle framtida ändringar af sockerlagstiftningen göra ändringar i det här föreslagna skattesystemet önskvärda, bör det ej möta hinder att då verkställa dem. Men intill dess, och då det ej ligger någon mening i att t. ex. på grund af sockerfrågans pågående utredning uppskjuta den angelägna reformen i sirupstullen, torde det här föreslagna sättet för densammans höjning och kombinerings med en skatt vid sirupstillverkningen vara lämpligt.

I detta sammanhang vilja vi äfven påpeka vikten af att den med denna närsläktade sockerskattefrågan snarligen blir löst i enlighet med inom Riksdagen förut uttalad mening, på det att staten måtte få den inkomst af denna industri, som vederbör, och icke endast den sydligaste, af naturen rikast utrustade landsdelens befolkning komma i besittning af skyddsfördelar, som borde vara jämnare fördelade åt alla håll.

På grund af hvad således anförts och med anledning af herr Knut Tillbergs ofvannämnda, redan väckta motion, få vi vördsamt föreslå:

att tullen å sirup och melass måtte höjas till 22,3 öre pr kilogram samt att, i händelse detta förslag bifalles, en skatt af 5 öre pr kilogram måtte påläggas all inom landet producerad sirup; och

att under samma förutsättning åt Kungl. Maj:t måtte uppdragas att fastställa gränsen mellan skattepliktig sirup och melass.

Stockholmden 1 april 1903.

C. J. Jakobson. *Sten Nordström.*

I motionens syfte instämma:

J. Johanson. *Elof Nilsson.* *Herman Andersson.*

C. T. Lind. *O. H. Svensson.* *B. Dahlgren.*

Osc. N. Olsson.